

Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди
Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка
Університет імені Марії Кюрі-Склодовської в Любліні

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ
ДИСКУРС
ВІД БАРОКО
ДО
ПОСТМОДЕРНУ

Колективна монографія

Київ–Люблін–Харків
2020

УДК 821. 161. 2, 42 “16/20”

Л 64

Рекомендовано до друку Вченою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
(протокол № 9 від 27 лютого 2020 року)

Вченою радою Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України
(протокол № 3 від 7 липня 2020 року)

Рецензенти:

Микола Григорович Жулинський,

доктор філологічних наук, професор, академік НАН України,
директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України

Петро Васильович Білоус,

доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури
Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Костянтин Юрійович Голобородько,

доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного
факультету імені Г. Квітки-Основ'яненка
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Науковий редактор:

Наталія Микитівна Левченко,

доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури та журналістики
імені професора Леоніда Ушкалова

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редактор англomовних анотацій:

Оксана Віталіївна Зосімова,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійського усного
і писемного мовлення Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

Колектив авторів:

Тетяна Бовсунівська, Світлана Бойко, Юлія Григорчук, Тетяна Геть, Леся Демська-Будуляк, Євген Джиджора, Дмитро Єсіпенко, Оксана Зосімова, Архiepиcкoп Ігор Ісічен-ко, Анастасія Катюжинська, Роман Кисельов, Богдана Криса, Наталія Левченко, Олена Лямпрехт, Олена Маленко, Ольга Матвєєва, Анжела Матюценко, Раїса Мовчан, Олена Муслієнко, Ігор Набитович, Євген Нахлік, Оксана Нахлік, Ольга Новик, Геннадій Нога, Любов Печерських, Марина Повар, Каринна Сардарян, Лариса Семенов, Оксана Сліпушко, Валентина Соболев, Віра Суліма, Микола Суліма, Руслан Ткачук, Леонід Ушкалов, Назар Феодорак, Наталія Цірка, Світлана Шуміло.

Л 64 **Літературознавчий дискурс від бароко до постмодерну:** Колективна монографія / Упорядник, науковий редактор Н. Левченко. Київ–Люблін–Харків: Майдан, 2020. 602 с.

ISBN 978-83-926699-7-5 (Польща)

ISBN 978-966-372-811-7 (Україна)

Колективна монографія висвітлює спектр питань, пов'язаних з актуальними проблемами української літератури ХІ–ХХІ століть. Акцентується увага на літературознавчому дискурсі професора Леоніда Ушкалова, коло наукових зацікавлень якого охоплювало розвиток літературного процесу від бароко до постмодерну. Не вичерпавши свій науковий потенціал, професор Л. Ушкалов раптово пішов у засвіти. Літературознавці України і зарубіжжя у колективній монографії здійснили спробу продовжити вивчення літературознавчих питань, наближених до наукової концепції Леоніда Ушкалова. Досліджуються окремі аспекти творчості Митрополита Іларіона Київського, Іллі Мороховського, Мелетія Смотрицького, Григорія Сковороди, Миколи Костомарова, Панаса Мирного, Івана Франка, Леся Курбаса, Миколи Лазорського, Олександра Довженка, Віри Вовк, Ірини Жиленко та ін. Зокрема, увага науковців акцентується на проблемах автора, канону, поетичного коду й декодування, ідентичності Майдану тощо.

Монографію адресовано літературознавцям, культурологам, релігієзнавцям, педагогам, усім, хто цікавиться розвитком української літератури від давнини до сучасності.

ISBN 978-83-926699-7-5 (Польща)

ISBN 978-966-372-811-7 (Україна)

УДК 821. 161. 2, 42 “16/20”

© Автори, 2020

UDC 821. 161. 2, 42 “16/20”
D 63

Recommended for publication by the Academic Council
of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
(Protocol No. 9, 27 February 2020);

by the Academic Council of T. H. Shevchenko Institute of Literature
of the National Academy of Sciences of Ukraine (Protocol No. 3, 7 July 2020)

Reviewers:

Mykola Hryhorovych Zhulynskiy,

Habilitated Doctor of Philology, Professor, Academician of the NAS of Ukraine,
Director of T. H. Shevchenko Institute of Literature of the NAS of Ukraine

Petro Vasylovych Bilous,

Habilitated Doctor of Philology, Professor at the Department of Ukrainian Literature,
Ivan Franko Zhytomyr State University

Kostiantyn Yuriiovych Holoborodko,

Habilitated Doctor of Philology, Professor,
Dean of H. F. Kvitka-Osnovianenko Ukrainian Language and Literature Faculty,
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Scholarly Editor:

Nataliia Mykytivna Levchenko,

Habilitated Doctor of Philology, Professor at
Leonid Ushkalov Department of Ukrainian Literature and Journalism,
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Editor of English-language abstracts:

Oksana Vitaliivna Zosimova,

PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Practice of Oral and Written
English,
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Колектив авторів:

*Tetiana Bovsunivska, Svitlana Boiko, Yuliia Hryhorchuk, Tetiana Getz, Lesia Demska-Budzu-
liak, Yevhen Dzhyzhora, Dmytro Yesypenko, Oksana Zosimova, Archbishop Ihor Isichenko,
Anastasiia Katiuzhynska, Roman Kyselov, Bohdana Krysa, Nataliia Levchenko, Olena Liam-
prekht, Olena Malenko, Olha Matvieieva, Anzhela Matiushchenko, Raisa Movchan, Olena
Musliienko, Ihor Nabytovych, Yevhen Nakhlik, Oksana Nakhlik, Olha Novyk, Hennadii Noha,
Liubov Pecherskykh, Maryna Povar, Karynna Sardarian, Larysa Semeniuk, Oksana Slipush-
ko, Valentyna Sobol, Vira Sulyma, Mykola Sulyma, Ruslan Tkachuk, Leonid Ushkalov, Nazar
Fedorak, Nataliia Tsirka, Svitlana Shumilo.*

D 63 **Discourse of Literary Studies from the Baroque to Postmodernism:** A col-
lective monograph / Compiled and edited by Nataliia Levchenko. Kyiv–Lublin–
Kharkiv: Maidan, 2020. 602 c.

ISBN 978-83-926699-7-5 (Poland)

ISBN 978-966-372-811-7 (Ukraine)

The collective monograph covers a wide range of topical issues concerning the development of Ukrainian literature in the 11th–21st centuries. Special emphasis is placed on Professor Leonid Ushkalov’s literary studies whose research interests encompassed a great variety of subjects related to the literary process from the Baroque to Postmodernism. Professor Ushkalov passed away unexpectedly, having many new research plans and ideas. In this collective monograph Ukrainian and foreign literary scholars make an attempt to continue the study of topics close to Leonid Ushkalov’s research interests and academic concept. The authors of the monograph discuss some aspects of literary works by Metropolitan Ilarion of Kyiv, Illia Morokhovskiy, Meletii Smotrytskyi, Hryhorii Skovoroda, Mykola Kostomarov, Panas Myrnyi, Ivan Franko, Les Kurbas, Mykola Lazorskyi, Oleksandr Dovzhenko, Vira Vovk, Iryna Zhylenko, et al. In particular, the attention of the researchers is focused on the problems of the author, the canon, the poetic code and decoding, the Maidan identity, etc.

The monograph is intended for literary scholars, culturologists, theologians, teachers and all readers who are interested in the development of Ukrainian literature from ancient times to the present.

ISBN 978-83-926699-7-5 (Poland)

ISBN 978-966-372-811-7 (Ukraine)

UDC 821. 161. 2, 42 “16/20”

© Authors, 2020

Модальність тексту в комунікативному просторі автор – текст – герой – читач <i>Печерських Л.</i>	543
Автор і герой у постмодерному романі <i>Левченко Н.</i>	567
Осмилення ідентичності Майдану митцями-учасниками Революції Гідності <i>Демська-Будзуляк Л.</i>	577
Відомості про авторів	591

Наталія Левченко

ORCID ID: 0000-0002-7535-6330

АВТОР І ГЕРОЙ У ПОСТМОДЕРНОМУ РОМАНІ

У дослідженні вивчається комунікативна пара в постмодерному романі – автор і герой. Алогічна й двоїста дійсність подекуди викликала гіпертрофію суб'єктивного начала, абсолютизувала світоглядну позицію автора з одного боку, й нівелювала, девальвувала авторську особистість – з іншого. Таким чином з кінця 90-х років кардинально змінилася специфіка вираження авторського «Я», яка безпосередньо вплинула на способи творення героя в сучасній українській літературі

Особливості розгортання художнього діалогу автора з його героєм вказують на явище трансформації їхніх функцій в українському постмодерному романі.

Автор з огляду на проголошену Бартом тезу про його смерть припиняє бути основним цілісним творцем тексту, а стає його продуктом, формою вивчення.

Автор, герой, текст поєднуються в певну цілісність спрямованістю на інтерпретаційну гру з читачем, який розпорошує шойно утворену семантичну цілісність на неймовірну кількість значень.

Ключові слова: автор, герой, текст, «смерть автора», діалог.

Nataliia Levchenko. AUTHOR AND HERO IN THE POSTMODERN NOVEL

The study discusses the communicative pair in the postmodern novel, namely the author and the hero. In some cases, the illogical and dual reality caused a kind of hypertrophy of the subjective principle, absolutized the worldview of the author on the one hand, and levelled, devalued the author's personality, on the other hand. Thus, since the late 1990s, the ways of the expression of the author's individuality have changed dramatically, and it directly influences the ways of creating a hero in contemporary Ukrainian literature.

The special features of the development of the author's artistic dialogue with his hero indicate the phenomenon of transformation of their functions in the Ukrainian postmodern novel.

The author, given the idea about his death, put forward by R. Barthes, ceases to be the main creator of the text, and becomes its product, a form of expression. The author, the hero, and the text are combined into a certain integrity by focusing on the interpretative playing with the reader, who divides the newly formed semantic integrity into incredibly numerous meanings.

Key words: author, hero, text, 'death of the author', dialogue.

Вступ

Геополітичні події у світі й Україні в кінці ХХ – на початку ХХІ століть спричинили розвиток економічної, політичної, культурної криз. Масовість та інтенсивність розвитку подій, безперервний потік правдивої і фейкової, реальної та віртуальної інформації руйнують цілісну картину світу, роблять її мозаїчною, масовість невідзначених сенсів розчиняють особистість, яка й далі прагне зберегти набуті ще в епоху Відродження домінуючі позиції в різноманітних сферах життєдіяльності людини, зокрема й в літературному мистецтві, де вона посідає дві структурні позиції автора і, здебільшого, героя.

Процес втрати людиною доби постмодернізму ролі й місця єдиного смислового центру прописаний у теорії децентралізації суб'єкта Ж. Дерріди (Деррида, 2000а; Деррида, 2000б), відповідно до якої науковець переосмислив логоцентричну традицію західноєвропейського способу мислення, де в усіх сферах діяльності домінувала людина, і змістив акценти у бік мовної семантики тексту. Теорію децентрації суб'єкта підтримав голландський учений Д. Фоккема (Fokkema, 1984; Fokkema, 1986), М. Фуко (Фуко, 2003), який пішов далі, запровадивши концепцію «смерті суб'єкта», що проявилася у відмові від будь-якого варіанту суб'єкта у філософії постмодерного типу. Довершив руйнацію суб'єкта Р. Барт (Барт, 1994), заявивши про «смерть автора», яка вщент зруйнувала стабільний і детермінований загальним соціальним порядком суб'єкт. Філософія постмодернізму припинила вважати людину центральною величиною, господарем природи й цілісною автономною особистістю суспільства, натомість означила її діяльність як залежну від навколишніх факторів.

Нові умови буття вимагали нових способів і засобів його відображення в художніх творах. Інтерпретаційні акценти від автора й героя змістилися у бік тексту й читача, де текст сприймається як інтертекст, який схиляє читача до мультикультурної його інтерпретації.

Отож була кардинально переосмислена попередня система художніх цінностей, її заперечення або навіть відкидання колишніх набутоків і пріоритетів. Алогічна й двоїста дійсність подекуди викликала гіпертрофію суб'єктивного начала, абсолютизувала світоглядну позицію автора з одного боку, й нівелювала, девальгувала авторську особистість – з іншого. Таким чином з кінця 90-х років кардинально змінилася специфіка вираження авторського «Я», яка безпосередньо вплинула на способи творення героя в сучасній українській літературі.

Особливості розгортання художнього діалогу автора з його героєм вказують на явище трансформації їхніх функцій в українському постмодерному романі, вивченню якого присвячена дана розвідка.

Результати дослідження

Постмодернізм ще у ХХ столітті зруйнував неоміфологічну опозицію між текстом і реальністю, заявив, що текст не відображає реальність, а творить велику кількість нових реальностей, які іноді є непов'язаними між собою і не залежать одна від іншої.

Оскільки реальність остаточно не виявлена, існує лише текст, то Ж. Дерріда припустив, що жоден текст не має чітко фіксованого об'єктивного значення. Існує лише авторська перспектива й кут зору читача, який надає тексту нового змісту (Дерріда, 2000б: 412).

Отже, текст в добу постмодернізму набуває нового значення. Підносячи текст на домінуючу позицію в постмодерному романі, Р. Барт заявляв, що «говорить не автор, а сама собою мова; письмо є первинно безликою діяльністю» (Барт, 1989: 385). Текст таким чином стає не втіленням якоїсь певної об'єктивної ідеї, а навпаки – множинністю тлумачень, які, здебільшого, відрізняються від первинної інтенції автора. Такий погляд на текст зробив його, а разом з ним і пошуки істини, головними об'єктами постмодернізму, відтіснивши з центру на маргінальні позиції автора і героя.

Підкреслення кризового відображення дійсності без уніфікованого центру позбавив героя постмодерного роману визначеності у його бутті, що потягло за собою знищення об'єктивності у процесі пізнання ним світу з огляду на постійне його перебування у полоні власної ситуативності (Newman, 1985: 15). Як зазначає С. Фіш, постмодерний герой позбавлений можливості пізнати світ у його цілісності. Він не володіє всеохоплюючою інформацією про факти, події, у яких бере безпосередню участь (Fish, 1967). «Хаотичність,

абсурдність, трагічність існування сучасного світу позначається й на концепції людини, що, схована «за частоколом свого страждання», найчастіше розривається між природним і цивілізованим світом, містом і селом, дитинством і зрілістю, страхом і надією» (Гутнікова, 2013: 155). Аналізуючи романістику Є. Пашковського, наприклад, К. Москалець, зазначав, що герої його творів є людьми безпритульними, знедоленими, тотально духовно скаліченими, які «опромінені радіацією, напівбожевільні від дешевих вин та одекolonів, сірки, галоперидолу від усього, чим їх так зловісно щедро пригостив лукавий світ» (Москалець, 1999: 73).

Духовність, скажімо, у формі національної свідомості, ментальності, яка, зазвичай, є стрижнем будь-якої нації, наприклад, у романі Юрія Андруховича «Рекреації» зображена як абсурд: «*А хто переможе в конфлікті: католики чи православні? – Як завжди, переможуть безбожники. Бо для українця важливіша кількість рушників у його церкві, аніж якась там Нагірна проповідь*» (Андрухович, 1996: 73).

Постмодерний автор змушений містифікувати бачення дійсності, де світ є пристанню хаосу з превалюванням псевдо цінностей і артефактів масової культури (Дерріда, 2000б: 418).

Стерильне життя людини у просторі доби постмодернізму сприяє спустошенню особистості. Мозаїчна, алогічна, здебільшого, абсурдна дійсність вимагає нових засобів і форм вираження, іншої поетики роману, структурантами якої стали навмисна ускладненість оповідної манери, фрагментарність, пародійність, використання автором певної маски, карнавалізація, інтертекстуальність, алюзійність, присутність ігрового моменту. Постмодернізм поміняв місцями мовника і мову, надав домінуючу роль мові, тим самим оновив концепцію художнього тексту, створивши його тотальну безмежність у різноманітних мозаїчних художніх і теоретичних вимірах, все вмів у багаторівневій канві тексту, поза межами якої вже нічого не може існувати.

Змальований у постмодерному романі світ має форму мозаїчного тексту із домінуванням виділених знаків, які об'єднуються в ньому за принципами постмодерної гри, спрямованої на читача. Перспектива осягнення такого багаторівневого, множинного утворення може бути виконана лише читачем, який є «тим простором, де विकарбовуються геть усі цитати, з яких складається письмо; текст віднаходить єдність не у походженні своєму, а в призначенні, проте, призначення це – не особиста адреса; читач – це людина без історії,

без біографії, без психології, він лише дехто, здатний поєднати всі штрихи, що є написаним текстом» (Барт, 1989: 390).

За всіма канонами постмодернізму і концепцією Р. Барта автор як функція мусив би бути цілковито усуненим, але інколи автор як творець тексту, декларуючи в ньому свою безпосередню причетність до всього, що він створив, ніби проголошує своє повернення в текст.

Прикладом такого повернення чи, скажімо, воскресіння автора є «Таємниця» Юрія Андруховича, яке відбувається на рівні великої кількості авто-цитувань й автобіографічних вкраплень.

Рецепція автобіографічних елементів у «Таємниці» Юрія Андруховича презентує повернення автора у тіло постмодерністського тексту, передбачаючи можливість його існування у просторі між текстом і читачем з огляду на те, що «біографія завжди центрована навколо вісі авторського тіла, а мовлення є полярною та ексцентричною інстанцією “Я”» (Ольшанский, 2007: 14).

У «Таємниці» Андрухович деякою мірою спростовує притаманну постмодерному романові апологію читача і говорить сам від себе як особистість, що творить нову художню реальність, як сукупність певних творчих психологічних рис, як представник певної літературної традиції та власної історичної, культурно-політичної епохи.

Так, Юрій Андрухович у «Таємниці» презентує власне бачення сучасного йому роману, трансформуючи феномен «смерті автора» та надаючи йому ознак притаманної постмодернізму тотальної гри. Автор Юрій Андрухович вкраплює у створений ним текст інтертекстуальні фрагменти, написані ним самим. Розгортання вектора повернення в текст автора-творця шляхом автоцитування, автобіографізму, перевтілення в автора-героя виломлює роман Ю. Андруховича «Таємниця» з канви європейського постмодернізму та деконструктивізму, окреслюючи особливості національної специфіки літературного доробку письменника, а також всієї української літератури.

Варто зазначити, що не всі європейські інтелектуали беззастережно підтримали ідею «смерті автора». Наприклад, Ш. Берк, критикуючи логіку Р. Барта, який стверджував, що «з точки зору лінгвістики, автор є всього лише той, хто пише, так само, як “Я” є всього лише той, хто каже “Я”» (Барт, 1994: 387), зазначав: «Основна апорія сучасного дискурсу полягає в тому, що принцип автора найяскравіше проявляється тоді, коли всі говорять про його відсутність; іншими словами, автор ніколи не був живішим, аніж тоді, коли всі вважають його мертвим» (Burke, 1992: 7). Відтак виявляється логічним,

що Юрій Андрухович у своїй «Таємниці» демонструє абсурдність ігнорування фігури автора та цілковитої заміни його читачем з огляду на те, що концепція смерті автора була приреченою від самого початку: не зважаючи на те, що автор вмонтований у текст і є його певною функцією, він одночасно є живою людиною, яка творить текст незалежно від читача та безвідносно до читацької волі: « <...> *Тепер оповідачем випало бути мені. Себто посланцем навколишнього світу, дедалі більшого, дедалі зовнішнього <...>*» (Андрухович, 2007: 346). Навіть, відмовляючись від авторства у передмові до свого роману «Переверзія», Ю. Андрухович вмонтовує у заповіт традиційний елемент присутності автора у тексті: «*Записи мої та про мене, свідчення, папери, плівки, словом, суму документів, причетних до моєї особи Б...Ю – Юрієві Андруховичу, Івано-Франківськ, для подальшого користування*» (Андрухович, 1992: 273).

А. Ассис, розмірковуючи про шляхи «повернення автора», його реконструкції чи рекреації, не відкидав можливості трансформації деконструктивістського досвіду Жака Дерріди: «Хоча у свій спосіб Дерріда підтримує концепцію «смерті автора», і відмовляється розуміти тексти крізь призму авторських інтенцій, практика деконструкції змушує його сконструювати персону автора батька, якого можна було б вбити» (Assis, 2011: 2).

Яскравим прикладом рекреації автора у романі Андруховича «Таємниця» є вмонтована в його текст автобіографічність, завдяк якій автор присутній в сюжеті свого твору ще і як дійова особа.

Автобіографічність надала можливість автору роману тісно переплести події особистого і суспільного життя у власній оповіді про службу в армії, навчання у Львові, створення Бу-ба-бу, подорожі Європою тощо.

Андрухович-автор за допомогою Андруховича-героя залучає до співпричетності читача, який в образі Андруховича – дійової особи (Егон Альт-Альтер Его, затемнене зображення якого на палітурці роману дуже схоже на зображення його автора, «на палітурці ми, перш за все, побачимо Андруховича, який говорить із співрозмовником, чийого обличчя ми не бачимо, однак за фігурою та зачіскою можемо припустити, що це та ж людина, тільки перевдягнена й сфотографована під іншим кутом») (Клюйко, 2010: 102)) наділяє його обізнаністю з романними подіями, ба більше, змальовує перспективу співпричетності автора і реципієнта.

Факт загибелі Альга на самому початку роману надала можливість автору дистанціюватися від свого творіння, яке є певною

авторською маскою, створеною як один із засобів структурування й завершення тексту.

Маска як засіб літературної містифікації в текстотворенні дозволяє автору розпадатися в тексті на різноманітні компоненти, і, як наслідок, пере-сотворитися на автора-героя і стати частиною ним же створеного тексту. Автор роману зізнається: «<...> Було так, наче я раптом знайшов себе» (Андрухович, 2007 : 68).

Автобіографічність як засіб повернення до себе-автора і одночасне вмонтування історії героя в географію світу подибуємо і в романі Юрія Андруховича *«Лексикон інтимних міст»*, де він подає таке самовизначення жанру: *«Автобіографія, що накладається на географію – як це назвати? Автогеографія? Автогеобіографія? Звучить надто складно – ніби якась тяжкостравна гекзаметрична «Батрахоміомахія» <...> Ця книжка – спроба пережити їх (“geo” і “біо”) як єдину нерозривну цілість»* (Андрухович, 2011: 9).

Таким чином Юрій Андрухович віднайшов шлях повернення автора у тіло тексту як невід’ємної його частини.

Висновки

Отже, у постмодерному романі текст твориться на основі різноманітних попередніх текстів як множинність інтертекстуальних зв’язків та інтерпретацій. Цитатність, колаж, іронія, лабіринт подані в постмодерному тексті на рівні образних систем. Смыслові складові тексту мають помірну автономність й поєднані між собою нестійкими зв’язками, що дозволяє здійснювати комунікацію в різних напрямках.

Суб’єкт-герой постмодерного роману має ознаки іншості порівняно з героями класичних чи модерністських романів. Його відмінність полягає у невизначеності, маргіальності, етичному плюралізмові, шизоїдності тощо.

Він втрачає цілісність і розщепляється на окремі сегменти в мозаїчному світі й масиві реальної та фейкової інформації.

Автор з огляду на проголошену Бартом тезу про його смерть припиняє бути основним цілісним творцем тексту, а стає його продуктом, формою висловлювання. Присутність автора у тексті його твору з одного боку подибуємо як конкретне мовне завдання, а з іншого – як власника права на мовлення, якого він не є джерелом, а лише транслятором. Автор частково повертається в текст шляхом ідентичності його біографії план якої не завжди узгоджується

з планом мовлення: біографія завжди центрується з авторським тілом, а мовлення є полярним стосовно індивідууму.

Автор, герой, текст поєднуються в певну цілісність спрямованістю на інтерпретаційну гру з читачем, який розпорошує щойно утворену семантичну цілісність на неймовірну кількість значень.

Література

1. Андрухович Ю. (2011). Лексикон інтимних міст. Довільний посібник з геопоетики та космополітики. Київ: Meredian Czernowitz, Майстер книг.
2. Андрухович Ю. (1992). Перверзія: Роман. Львів: Класика.
3. Андрухович Ю. (1996). Рекреації. Романи. Київ: Час.
4. Андрухович Ю. (2007). Таємниця. Замість роману. Харків: Фоліо.
5. Барт Р. (1994). Смерть автора. *Барт Р. Избранные работы: Семиотика. Поэтика*. Москва: Прогрес. С. 384–391.
6. Гутнікова Т. (2013). Концепція світу і людини в українському постмодерністському романі 90-х років ХХ століття: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Харків.
7. Деррида Ж. (2000а). О граматологии / Пер. с фр. и вст. ст. Н. Автоновой. Москва: Ad Marginem.
8. Деррида Ж. (2000б). Структура, знак и игра в дискурсе гуманитарных наук. *Французская семиотика : от структурализма к постструктурализму* / [пер с франц. сост., вступ. ст. Г. К. Косикова]. Москва : ИГ Прогресс. 2000. С. 407–420.
9. Клюйко Г. (2010). Публицистика Эгона Альта вместо романа Юрия Андруховича. *Література в контексті культури: зб. наук. праць*. / ред. кол.: В.А. Гусев (відп. ред) та ін. Донецьк: Вид-во ДНУ. Вип. 20. С. 101–106.
10. Москалец К. (1999). Людина на крижині: Літературна критика та есеїстика. Київ: Критика.
11. Ольшанский Д. Смерть автора и рождение субъекта речи в литературе. *Автор как проблема теоретической и исторической поэтики: сб. науч. ст.*: в 2 ч. / отв. ред. Т.Е. Автухович. Минск: РИВШ, 2007. Ч. 1
12. Фуко М. (2003). Археология знания. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи».
13. Fish S. (1967). Surprised by Sin: The Reader in Paradise Lost. Cambridge, MA: Harvard UP.
14. Assis A. (2011). Author-ity. *Maftē'akh. Lexical review of Political thought*. Winter. Issue 2e [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mafteakh.tau.ac.il/en/issue-2e-winter-2011/author-ity>

15. Burke S. (1992). *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*. Edinburgh: University press.
16. Fokkema D. W. (1984). *Literary History, Modernism and Postmodernism*. Amsterdam y Philadelphia: J. Benjamins.
17. Fokkema D. W. (1986). *Approaching Postmodernism*. Amsterdam and Philadelphia: J. Benjamins.
18. Newman Ch. (1985). *The postmodern aura: the act of fiction in an age of inflation*. Evanston: Northwestern University Press.

References

1. Andrukhovych Yu. (2011). *Leksykon intymnykh mist. Dovolnyi posibnyk z heopoetyky ta kosmopolitky* [Lexicon of intimate cities. An arbitrary manual on geo-poetics and cosmopolitanism]. Kyiv: Meredian Czernowitz, Maister knyh. [in Ukrainian]
2. Andrukhovych Yu. (1992). *Perverziia: Roman* [Perversion: Novel]. Lviv: Klasyka. [in Ukrainian]
3. Andrukhovych Yu. (1996). *Rekreatsii. Romany* [Recreation. Novels]. Kyiv: Chas. [in Ukrainian]
4. Andrukhovych Yu. (2007). *Taiemnytsia. Zamist romanu* [The secret. Instead of a novel]. Kharkiv: Folio. [in Ukrainian]
5. Bart R. – Barthes, R. (1994). *Smert avtora* [The death of the author]. *Bart R. Izbrannyie raboty: Semiotika. Poetika*. Moskva: Progress. S. 384–391. [in Russian]
6. Hutnikova T. (2013). *Kontseptsiiia svitu i liudyny v ukrainskomu postmodernistskomu romani 90-kh rokiv XX stolittia* [The concept of the world and man in the Ukrainian postmodern novel of the 1990s]: *Dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata filolohichnykh nauk*. Kharkiv. [in Ukrainian]
7. Derrida J. (2000). *O grammatologii* [Of grammatology] / Per. s fr. i vst. st. N. Avtonomovoy. Moskva: Ad Marginem. [in Russian]
8. Derrida J. (2000). *Struktura, znak i igra v diskurse gumanitarnykh nauk* [Structure, sign and play in the discourse of the human sciences]. *Frantsuzskaya semiotika : ot strukturalizma k poststrukturalizmu* / [per s frants. sost., vstap. st. G. K. Kosikova]. Moskva: IG Progress. S. 407–420. [in Russian]
9. Klyuyko G. (2010). *Publitsistika Egona Alta vmesto romana Yuriya Andrukhovicha* [Egon Alt's journalism instead of the novel by Yurii Andrukhovych]. *Literatura v konteksti kultury: zb. nauk. prats.* / red. kol.: V.A. Gusev (vidp. red) ta in. Donetsk: Vyd-vo DNU. Vyp. 20. S. 101–106. [in Russian]
10. Moskalets K. (1999). *Lyudina na kryjyni: Literaturna krytyka ta eseistka* [Man on Ice: Literary Criticism and Essays]. Kyiv: Krytyka. [in Ukrainian]

11. Olshanskiy D. Smert avtora i rojdenie subyekta rechi v literature [The death of the author and the birth of the subject of speech in literature]. *Avtor kak problema teoreticheskoy i istoricheskoy poetiki: sb. nauch. st.: v 2 ch.* / otv. red. T.E. Avtuhovich. Minsk: RIVSH, 2007. Ch.1. [in Russian]
12. Fuko, M. (2003). *Arkheolohiia znannia* [Archeology of knowledge]. Kyiv: Vydavnytstvo Solomii Pavlychko «Osnovy». [in Ukrainian]
13. Fish, S. (1967). *Surprised by Sin: The Reader in Paradise Lost*. Cambridge, MA: Harvard UP.
14. Assis, A. (2011). *Author-ity. Maftē'akh. Lexical review of Political thought*. Winter. Issue 2. [E-resource]. URL: <http://mafteakh.tau.ac.il/en/issue-2e-winter-2011/author-ity>
15. Burke S. (1992). *The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida*. Edinburgh: University press.
16. Fokkema, D. W. (1984). *Literary History, Modernism and Postmodernism*. Amsterdam & Philadelphia: J. Benjamins.
17. Fokkema, D. W. (1986). *Approaching Postmodernism*. Amsterdam & Philadelphia: J. Benjamins.
18. Newman, Ch. (1985). *The postmodern aura: the act of fiction in an age of inflation*. Evanston: Northwestern University Press.